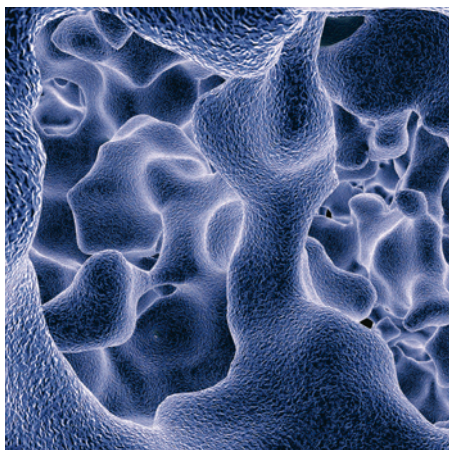

Vektendring etter menopausen gir flere brudd

Både vekttap og vektøkning etter overgangsalderen er assosiert med økt antall brudd. Det viser en ny studie.

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library

Etter menopause øker beinresorpsjonen og risikoen for osteoporose. I en amerikansk studie som nylig er publisert i *BMJ*, har man undersøkt bruddfrekvensen hos kvinner med vektendring etter menopausen (1).

Over 120 000 postmenopausale kvinner ble veid med tre års mellomrom og fulgt i 11 år (median). Kvinner med stabil vekt utgjorde kontrollgruppen. De som hadde gått ned i vekt, hadde 65 % høyere forekomst av hoftebrudd (hasardratio 1,65; 95 % KI 1,49–1,82) og høyere forekomst av brudd i armer, rygg og bekken enn kontrollgruppen. De som hadde gått opp i vekt, hadde høyere forekomst av brudd i både over- og underekstremiteter. Ufrivillig vekttap ga økt risiko for brudd i hofter og rygg, mens villet vektnedgang økte risikoen for brudd i underekstremitetene, men beskyttet mot brudd i hoften.

– Studiepopulasjonen er representativ og funnene har relevans for norske forhold, sier Lars Nordsletten, som er professor ved Universitetet i Oslo og overlege ved Oslo universitetssykehus, Ullevål.

– Det er kjent fra tidligere at ikke-planlagt vekttap gir økt risiko for brudd, antakelig fordi vekttap er et uttrykk for underliggende sykdom. Men det at planlagt vekttap også øker risikoen for brudd, er ikke dokumentert før. Det samme gjelder for funnet om at vektøkning gir økt risiko for brudd i overekstremitetene. Studien tyder på at det er signaloverføringer mellom fettvev og bein som vi ikke har oversikt over. Dette reiser nye spørsmål det bør forskes på, sier han.

Martine Rostadmo
Tidsskriftet

Litteratur

1. Crandall CJ, Yildiz VO, Wactawski-Wende J et al. Postmenopausal weight change and incidence of fracture: post hoc findings from Women's Health Initiative Observational Study and Clinical Trials. *BMJ* 2015; 350: h25.

Er autisme blitt vanligere?

Den tilsynelatende økningen i prevalens av autisme skyldes sannsynligvis bedre registrering og endret diagnostisering.

Flere studier kan tyde på at forekomsten av autismespekterforstyrrelser har økt betydelig siden 1970-årene. Det er imidlertid uklart om denne økningen er reell.

En nylig publisert svensk studie omfattet to populasjoner: et utvalg på rundt 20 000 tvillinger, hvorav 190 skåret over terskelverdien på et spørreskjema for kartlegging av autismesymptomer, og et registerbasert utvalg av alle barn født i Sverige i perioden 1992–2002 (over en million), av dem 4 620 registrert med autismespekterforstyrrelser (1). I tvillingpopulasjonen var andelen med høy symptomskår på autisme stabil gjennom hele tiårsperioden ($p = 0,87$ for lineær tidstrend), mens det var en signifikant økning i prevalens av registrerte autismediagnoser i det nasjonale pasientregisteret ($p < 0,001$ for lineær tidstrend).

– Denne studien er viktig, ettersom økningen i autismediagnoser har vakt uro, sier lege og postdoktor Pål Surén ved Folkehelseinstituttet. – Som forfatterne konkluderer med skyldes økningen mest sannsynlig endringer i registrering og diagnostisering. Kvaliteten på helseregistrene kan ha blitt

bedre. Økt bevissthet om diagnosene fører sannsynligvis til at barna får en autismediagnose tidligere enn før, og at flere barn med relativt høyt funksjonsnivå får en autismediagnose. Det kan også være slik at de som tidligere fikk diagnoser som psykisk utviklingshemming eller språkforstyrrelser, i dag får autismediagnoser i stedet, sier han.

– Genetisk disposisjon er den viktigste risikofaktoren for autisme, og det er ulogisk at den reelle forekomsten skal forandre seg dramatisk i løpet av kort tid. Den svenske studien indikerer at så ikke er tilfellet, sier Surén.

Trine B. Haugen
Tidsskriftet

Litteratur

1. Lundström S, Reichenberg A, Anckarsäter H et al. Autism phenotype versus registered diagnosis in Swedish children: prevalence trends over 10 years in general population samples. *BMJ* 2015; 350: h1961. www.bmj.com/content/350/bmj.h1961 [19.5.2015].

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library